

Sygn. akt I C 2296/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Joanna Radzyńska-Głowacka

Protokolant apl.sędz. Martyna Sokołowska-Chudy

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 roku w Warszawie

sprawy z powództwa H. M. i A. M.

przeciwko (...) S.A.

o zapłatę

1. zasądza od (...) S.A. na rzecz H. M. i A. M. kwoty po 20.000,00 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 marca 2014 roku do dnia zapłaty;
2. w pozostałej części powództwo oddala;
3. zasądza od H. M. i A. M. solidarnie na rzecz (...) S.A. kwotę 1.200,00 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. nakazuje pobrać Skarbowi Państwa-Kasie Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia od (...) S.A. kwotę 2.000,00 zł (dwa tysiące złotych) tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni.

Sygn. akt **IC 2296/14**

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 11 marca 2014 roku (data stempla pocztowego) powodowie H. M. i A. M. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. (dalej (...) S.A.) kwot po 60.000 zł na rzecz każdego z nich tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 4 marca 2014 roku do dnia zapłaty. Ponadto wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Z uzasadnienia pozwu wynika, iż powodowie swoje roszczenia wiążą z krzywdą doznaną po śmierci ich syna S. M. w wyniku wypadku drogowego z dnia 4 kwietnia 1999 roku. Sprawczyni wypadku (córka powodów), w dacie zdarzenia korzystała z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Po zgłoszeniu roszczeń pozwanemu, decyzją z dnia 3 marca 2014 roku odmówił przyznania powodom odszkodowania (pozew wraz z załącznikami, k.4-21).

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Warszawie postanowił zwolnić powodów od kosztów sądowych w części tj. od opłaty sądowej od pozwu w całości (postanowienie, k.23).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany w motywach uzasadnienia zakwestionował żądanie zapłaty zadośćuczynienia za śmierć syna powodów wskazując, iż utrata więzi rodzinnej nie może podlegać ochronie na zasadzie związku art. 448 k.c w zw. z art. 23 i 24 k.c, lecz w chwili obecnej wyłącznie na podstawie art. 446 § 4 k.c.(odpowiedź na pozew, k.31-57).

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2014 roku Sąd Okręgowy w Warszawie stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie(postanowienie, k.62).

W toku postępowania strony podtrzymały reprezentowane przez siebie stanowiska(protokół z rozprawy, k.83-85; k.86-88).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 4 kwietnia 1999 roku w miejscowości Ł., gm. J., miał miejsce wypadek drogowy, gdzie M. M. kierująca samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...), nie zachowała należytej ostrożności na prostym odcinku drogi, straciła panowanie nad pojazdem, zjechała z jezdni, doprowadzając do wywrócenia pojazdu. W następstwie zdarzenia śmierć poniósł pasażer pojazdu – jej brat - S. M..

Dowód: okoliczność bezsporna.

Wyrokiem z dnia 9 września 1999 roku Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim, sygn. II K 388/99, winną spowodowania wypadku uznał M. M..

Dowód: okoliczność bezsporna.

Pojazd, który prowadziła sprawczyni posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego.

Dowód: okoliczność bezsporna.

S. M. w chwili zdarzenia miał 20 lat i przed śmiercią zamieszkiwał razem z rodzicami. Relacje pomiędzy nim a rodzicami układały się bardzo dobrze. Miał bardzo dobry kontakt z matką i ojcem, którzy mieli oparcie w synu, mogli na niego liczyć. Był cichym i spokojnym człowiekiem. Nie odmawiał rodzicom pomocy, pomagał w pracach domowych, gospodarskich i remontowych.

U powodów stres związany z utratą ważnej dla nich osoby, jakim był syn spowodował wystąpienie reakcji żałoby i czasową dezorganizację życia(w przypadku powoda alkohol oraz porzucenie pracy). Powodowie nie korzystali z pomocy psychiatry, ani psychologa. Potem, z czasem, zaczęli dochodzić do siebie, jednak do chwili obecnej odczuwają z powodu śmierci syna żal i smutek. Do chwili obecnej również odwiedzają grób syna na pobliskim cmentarzu.

Dowód: zeznania świadka E. G., k.83-84; zeznania świadka K. W., k.84-85; przesłuchanie powódki, k.86-87; przesłuchanie powoda, k.87-88.

Pozwany nie wypłacił na rzecz powodów żadnej kwoty z tytułu zadośćuczynienia za śmierć syna.

Dowód: okoliczność bezsporna.

Powyższy stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie załączonych do akt niniejszej sprawy, a wskazanych wyżej dokumentów, a także na podstawie przesłuchań strony powodowej: H. M.(k.86-87) i A. M.(k.87-88) oraz zeznań świadków: E. G.(k.83-84) i K. W.(k.84 – 85).

Autentyczność dokumentów stanowiących podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, nie nasuwała wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd uznał ponadto za wiarygodne zarówno przesłuchanie strony powodowej, jak i zeznania wyżej wskazanych świadków, uznając, że były one spójne, logiczne, znajdowały potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Sąd uwzględnił w części żądanie powodów o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę znajdujących odzwierciedlenie w zerwaniu silnej więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami a synem.

Roszczenia w niniejszej sprawie zostały skierowane do pozwanego w oparciu o przepis art. 822 § 1 k.c., który stanowi, że przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Ustawa z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152) nakłada na posiadacza pojazdu mechanicznego obowiązek zawarcia – na okres 12 miesięcy - umowy ubezpieczenia OC za szkody związane z ruchem posiadanego przez niego pojazdu. Istota ubezpieczenia OC polega na tym, iż w razie powstania odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego posiadacza za szkodę spowodowaną ruchem należącego do niego pojazdu, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do wypłacenia odszkodowania poszkodowanemu za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawała odpowiedzialność pozwanego co do istoty oraz wysokość należnego zadośćuczynienia.

Nie ulega wątpliwości, że wypadek spowodowany przez osobę ubezpieczoną w pozwanym zakładzie ubezpieczeń, w wyniku którego S. M. poniósł śmierć, nastąpił w dniu 4 kwietnia 1999 roku, tj. przed wejściem w życie przepisu art. 446 § 4 k.c. dnia 3 sierpnia 2008 roku. W związku z powyższym w niniejszej sprawie zastosowanie winny znaleźć przepisy art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i 24 § 1 k.c.

Zgodnie z przepisem art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepis art. 445 § 3 stosuje się.

W świetle przepisu art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Stosownie do art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 22.10.2010 r. w sprawie III CZP 76/10 najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 KC w związku z art. 24 § 1 KC zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Powyższa uchwała tłumaczy sens nowelizacji przepisu art. 446 k.c., do którego ustawą z dnia 30 maja 2008 r. dodano § 4 regulujący właśnie kwestię zadośćuczynienia pieniężnego za śmierć członka rodziny. Otóż w niniejszej sprawie tragiczna śmierć K. G. miała miejsce w dniu 3 kwietnia 2005 r., w tym też dniu zaistniała krzywda powodki. W dacie wypadku przepis art. 446 § 4 jeszcze nie obowiązywał, dlatego też do rekompensaty krzywdy wywołanej czynem niedozwolonym, jakim

było niewątpliwie spowodowanie śmierci K. G. przez kierowcę ubezpieczonego u pozwanego, przed wejściem w życie tego przepisu, tj. 3 sierpnia 2008 r., ma zastosowanie przepis art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c.

W powołanej uchwale Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż „katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W orzecznictwie i w piśmiennictwie przyjmuje się zgodnie, że ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. W judykaturze uznano, że do katalogu dóbr osobistych należy np. prawo do intymności i prywatności, pięć człowieka, prawo do planowania rodziny, tradycja rodzinna, pamięć o osobie zmarłej. Trudno byłoby znaleźć argumenty sprzeciwiające się zaliczeniu do tego katalogu także więzi rodzinnych. Więzy te stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej (art. 18 i 71 Konstytucji RP, art. 23 kro). Skoro dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. jest kult pamięci osoby zmarłej, to w ocenie Sądu może nim być także więź między osobami żyjącymi. Nie ma zatem przeszkód do uznania, że szczególna więź emocjonalna między członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. Pogląd taki pojawił się już w nowszym w orzecznictwie. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 września 2005 r., I ACa 554/05 stwierdził, że szczególna więź rodziców z dzieckiem, przysługująca zarówno dziecku, jak i rodzicom w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, zasługuje na status dobra osobistego, podlegającego ochronie przewidzianej w art. 24 § 1 KC. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CK 307/09 uznał natomiast, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c..

Podobne stanowisko zajmuje (wbrew twierdzeniom zawartym w odpowiedzi na pozew), także Sąd Apelacyjny w Poznaniu (confer. wyrok z dnia 18 czerwca 2013 r., sygn. akt I ACa 392/13, wyrok z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt I Aca 694/13, wyrok z dnia 13 lutego 2013 r., sygn. akt I ACa 1221/12, wyrok z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt I Aca 359/13), Sąd Apelacyjny w Szczecinie (wyrok z dnia 27 marca 2013 r., sygn. akt I ACa845/12, wyrok z dnia 14 marca 2013 r., sygn. akt I Aca 835/12, wyrok z dnia 31 stycznia 2013 r., sygn. akt I Aca 217/13), Sąd Apelacyjny w Łodzi (wyrok z dnia 18 marca 2014 r., sygn. akt I Aca 1226/13, wyrok z dnia 12 marca 2014 r., sygn. akt I Aca 1257/13, wyrok z dnia 13 lutego 2014 r., sygn. akt I Aca 1065/13), Sąd Rejonowy w Katowicach (wyrok z dnia 6 marca 2014 r., sygn. akt I ACa 1073/13). Co do zasady więc można stwierdzić, że wbrew twierdzeniom pozwanego linia orzecznicza na terenie kraju podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy się w odniesieniu do uprawnienia krewnych zmarłego do wystąpienia z żądaniem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na mocy art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

Ponadto Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11.04.2006 r. wydanym w sprawie I CSK 159/05 stwierdził, iż podstawową funkcją zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych (art. 448 k.c.) jest funkcja kompensacyjna. Zadośćuczynienie ma wynagrodzić doznaną krzywdę, przy czym powinno uwzględniać wszystkie aspekty tej krzywdy. Nie może mieć znaczenia tylko symbolicznego, ale nie będąc odszkodowaniem, ma mieć odczuwalną wartość majątkową. Przy ocenie, jaka suma jest odpowiednia tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę spowodowaną naruszeniem dóbr osobistych, należy mieć na uwadze rodzaj dobra, które zostało naruszone oraz charakter, stopień nasilenia i czas trwania doznawania przez osobę, której dobro zostało naruszone, ujemnych przeżyć psychicznych spowodowanych naruszeniem (krzywda). Dla oceny tej nie jest też bez znaczenia stopień winy osoby naruszającej dobra osobiste, cel który zamierzała ona osiągnąć podejmując działanie naruszające te dobra i korzyść majątkowa, jaką w związku z tym działaniem, uzyskała lub spodziewała się uzyskać.

W ocenie Sądu, kwestia samego uprawnienia powodów do zrekompensowania ich bólu i cierpienia po śmierci S. M. nie budzi najmniejszych wątpliwości. Byli silnie związani ze zmarłym synem, który zmarł w tragicznych okolicznościach. Zaś pozwany był ubezpieczycielem pojazdu sprawcy w dacie zdarzenia. W rezultacie wypadku więź między rodzicami a synem została trwale zerwana. W ocenie Sądu zadośćuczynienie, jakie pozwany winien wypłacić powodom powinno być adekwatne do rozmiaru doznanej przez nich krzywdy związanej ze śmiercią S. M..

Sprawy o zadośćuczynienie za doznane krzywdy mają charakter bardzo oceny. Przepisy kodeksu nie zawierają żadnych kryteriów jakie należy uwzględnić przy ustalania wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Definicja krzywdy

sprowadza się do ujemnych dolegliwości powstałych w wyniku czyjegós bezprawnego działania i dotyczy przede wszystkim bólu, cierpienia i innych negatywnych konsekwencji w sferze psychofizycznej pokrzywdzonego. Krzywda ma więc aspekt niemajątkowy. Niedający się ściśle wymierzyć charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym i wysokości zadośćuczynienia, zależy od oceny Sądu, który nie dysponuje żadnymi wskazówkami czy tabelami określającymi wysokość zadośćuczynienia dla poszczególnych przypadków. Należy zaznaczyć, że przy ustalaniu rozmiaru krzywdy można posiłkować się takimi okolicznościami jak poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego.

Wskazać należy, iż dobro osobiste w postaci prawa do życia w rodzinie zasługuje na wzmożoną ochronę w porównaniu z innymi dobrami. Naruszenie tego dobra stanowi bowiem niewątpliwie dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego, niż w przypadku naruszenia innych dóbr, a jego skutki rozciągają się na wiele lat. W tym miejscu podnieść należy, że życie ludzkie nie ma ceny. Nie można bowiem wyrazić i ustalić w sposób ekonomiczny powstałej w związku z tym krzywdy.

Nie ulega wątpliwości, że krzywda wywołana śmiercią syna jest jedną z najbardziej dotkliwych z uwagi na rodzaj i siłę więzów rodzinnych. W rozpoznawanej sprawie krzywda jest tym bardziej dotkliwa, że śmierć nastąpiła nagle i nieoczekiwanie, w wypadku komunikacyjnym, zawinionym przez sprawcę i dotknęła osobę, która jak wynika z ustaleń Sądu stanowiła duże oparcie dla powodów. Podkreślenia wymaga również, że sprawcą wypadku była ich córka M. M.. Świadomość tego zwiększała ich ból, cierpienie i żal w okresie żałoby. Powodowie bardzo przeżyli śmierć syna, albowiem odgrywał on w ich życiu dużą rolę. Jak wynika z ustaleń faktycznych zmarłego łączyła z powodami silna więź emocjonalna.

Powodowie obecnie po 16 latach starają się normalnie funkcjonować w społeczeństwie: pracują, żyją we wspólnym gospodarstwie rodzinnym, ani nie korzystają z pomocy psychologicznej. Powodowie nie mogą się pogodzić z nagłą i niespodziewaną śmiercią syna i do dnia dzisiejszego odczuwa pustkę, żal, przygnębienie.

Wskazać należy, iż kwota zadośćuczynienia powinna być odpowiednia i rekompensować doznaną krzywdę. Zadośćuczynienie winno mieć charakter całościowy i obejmować swoim zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne związane ze śmiercią osoby najbliższej. Przy czym mimo, że zadośćuczynienie ma mieć charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość, to nie może ono jednak nadmierne w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinno być utrzymane w rozsądnych granicach.

Zdaniem Sądu biorąc pod uwagę fakt, że powodowie w chwili śmierci syna mieszkali i funkcjonowali razem z synem w wspólnym gospodarstwie rodzinnym i mogła liczyć na jego pomoc sprawia, że ich krzywda jest znaczna.

Niemniej wskazać należy, iż kwota jakiej się domagają się od pozwanego jest nadmierna.

W ocenie Sądu, wskazane zatem wyżej względy przesądzają, że należne powodom zadośćuczynienie należy określić na kwotę po 20.000,00 zł. gdyż taka kwota jest adekwatna do krzywdy powodów. Wskazać należy, iż odpowiedzialność za krzywdę doznaną przez powodów ponosi pozwany, który musi zdawać sobie sprawę z niezwykle szerokiego zakresu powstałej szkody i dokonać „właściwego oszacowania” dobra jakim jest życie ludzkie i wszelkie płynące z niego dobra wtórne. W tym stanie, rzeczy orzeczono jak w pkt. 1 i 2 sentencji oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

O odsetkach Sąd orzekł stosownie do art. 481 § 1 k.c., wedle którego wierzyciel może domagać się odsetek za okres opóźnienia w spełnieniu przez dłużnika świadczenia pieniężnego, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd zasądził przy tym odsetki od dnia wniesienia pozwu.

Należy zaznaczyć, iż podstawową zasadą dotyczącą kosztów procesu jest zasada odpowiedzialności za wynik postępowania. Stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Z kolei zgodnie z dyspozycją art. 100 k.p.c. zdanie drugie, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

W niniejszej sprawie Sąd w części uwzględnił powództwo. Sąd w oparciu o względy słuszności dokonał procentowego rozdelenia kosztów procesu stosownie do wyniku postępowania, tj. stopnia uwzględnienia i nieuwzględnienia żądań i ustalił, iż powodowie wygrali sprawę w 33 %. Pozwany zaś wygrał jedynie 67 %. względnie powodów.

Na koszty poniesione przez powodów składały koszty zastępstwa procesowego reprezentującego ją pełnomocnika ustalone w oparciu o § 6 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

W tym stanie, rzeczy orzeczono jak w pkt. 3 sentencji wyroku.

Zgodnie zaś z art. 113 ust. 1 i 4 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. W związku z tym, Sąd mając na uwadze stopień przegrania sprawy przez pozwanego nakazał pobrać od pozwanego kwotę 2.000 złotych tytułem części opłaty od pozwu od której powodowie byli zwolnieni.

W tym stanie, rzeczy orzeczono jak w pkt. 4 sentencji wyroku.

Zarządzenie:(...).